



# RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

## ALMANNAVARNADEILD



### STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 18.09.2014

kl.16:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

#### Megin atriði

- Áfram hraungos í Holuhrauni
- Sig í Bárðarbungu heldur áfram
- Þrjár sviðsmyndir líklegar
- Vöktun og viðbrögð vegna SO<sub>2</sub> gasmengunar á landsvísu

#### Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

##### Frá vísindamannaráðsfundi í morgun:

**Gosvirkni:** Eldgosið í Holuhrauni heldur áfram með líkum hætti og undanfarna daga.

**Bárðarbunga:** Sig í öskju Bárðarbungu heldur áfram með svipuðum hætti.

**Jarðskjálftar:** Skjálftavirkni hefur verið nokkuð öflug síðasta sólarhringinn. Í gær mældust 13 skjálftar í öskju Bárðarbungu. Sá stærsti mældist M5,2 kl. 18:09 í gærkvöldi. Alls mældust 7 skjálftar stærri en M3,0 frá síðasta fundi vísindamannaráðs. Smærri skjálftar mældust í Dyngjujökli og norðurhluta berggangsins.

**GPS mælingar** sýna áfram óreglulegar jarðskorpuhreyfingar líkt og síðustu daga. Þessi merki geta verið vísbendingar um að kvikuflæðið undir Bárðarbungu sé að breytast.

#### Loftgæði

**Loftgæði í byggð** Í dag (fimmtudag) má búast við gasmengun á norðanverðu hálendinu vestur að Langjökli, norður til Skagafjarðar og inn á Húnaflóa. Á morgun (föstudag) er hætt við gasmengun á Norðurlandi frá Ströndum til Eyjafjarðar, á norðanverðu hálendinu og A- lands sunnan Egilsstaðar og suður til Hornafjarðar. Ekki er hægt að útiloka að mengunarinnar verði vart á stærra svæði. Gildir til miðnættis á morgun, föstudag. Spána má sjá á <http://www.vedur.is/vedur/spar/textaspar/oskufok/>

- Veðurstofan hefur birt gagnvirkt kort sem sýnir dreifingu gasmengunar. Síðuna má sjá hér [http://brunnur.vedur.is/kort/calpuff/2014/09/18/00/calpuff\\_island\\_so2.html](http://brunnur.vedur.is/kort/calpuff/2014/09/18/00/calpuff_island_so2.html)
- Veðurstofan hefur opnað nýtt vefsvæði á vefsíðu sinni þar sem almenningur getur skráð inn hvort vart hafi verið við brennisteinsmengun. Síðan heitir **Skrá mengun NÝTT** og er hægt að nálgast á vef Veðurstofunnar á forsíðunni. Borist hafa nokkrar tilkynningar inn á vefinn frá því hann var opnaður, þar á meðal frá Vestfjörðum.

#### Varúðarráðstafanir:

Verið er að gera ráðstafanir til að auka vöktun og mælingar á SO<sub>2</sub> í byggð. Mikilvægt er að fylgjast með styrk SO<sub>2</sub> í andrúmsloftinu og eru íbúar hvattir til að fylgjast með vindátt og áhrifasvæði loftmengunar á vef Veðurstofunnar

##### Leiðbeiningar vegna mengunar:

- Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar [www.ust.is](http://www.ust.is). Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni [www.loftgæði.is](http://www.loftgæði.is) Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
- Tilmæli og leiðbeiningar frá Sóttvarnalækni og Umhverfisstofnun má finna á heimasíðum stofnananna. [www.ust.is](http://www.ust.is) og [www.landlaeknir.is](http://www.landlaeknir.is)
- Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvöldis á vefnum [www.vedur.is](http://www.vedur.is) en þær eru einnig lesnar með veðurfregnum. Einnig verður leitast við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.



# RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADÉILD



- Umhverfisstofnun kannar möguleika á því að fá fleiri mæla til landsins svo betur megi fylgjast með gosmengun frá eldgosinu.
- Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið [gos@ust.is](mailto:gos@ust.is). Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur lent í háum styrk; hvar það var stöð, tímasetningu, lýsingum á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingum á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).

Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.

Unnið er á Hættustigi almannavarna.

## Flóðahætta

Enn er hætta á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli.

## Hættumat

Þrjár möguleikar eru taldar líklegastir um framvindu:

- Gosið í Holuhrauni fjarar út og öskjusig í Bárðarbungu hættir.
  - Stórt öskjusig í Bárðarbungu. Gos í Holuhrauni verður langvinnt eða vex. Mögulegt er að sprungan lengist til suðurs inn undir Dyngjujökul og valdi jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum.
  - Stórt öskjusig í Bárðarbungu og gos í öskjubroti. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.
- Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.**

## Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Á hverjum morgni eru haldnir fundir í vísindamannaráði almannavarna þar sem farið er yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Stöðufundur var í dag um áhrif loftgæða með lögregluembættunum og sveitarstjórnunum á Húsavík, Seyðisfirði, Eskifirði, Hvolsvelli og Selfossi. Reglulegir fundir eru með Sóttvarnalækni og Umhverfisstofnun um aðgerðir í vöktun og mælingu loftgæða á landsvísu. Í Samhæfingarstöðinni hafa verið veitt tímabundin leyfi inn á lokaða svæðið fyrir vísindamenn og fjölmiðla með ákveðnum skilyrðum. Þá hafa almannavarnanefndir komið saman og farið yfir framvinduna. Fundað hefur verið með aðilum ferðaþjónustunnar og hagsmunaaðilum.

## Ferðaþjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið þjóðvegur 1. Enn er svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossvegur vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>. Allir flugvellir eru opnir. Upplýsingar til ferðamanna er hægt að nálgast á vefnum [www.safetravel.is](http://www.safetravel.is) og upplýsingaskjári safetravel víða um land eru reglulega uppfærðir. Hægt er að fylgjast með eldgosinu á vefmyndavélum Mílu, [www.livefromiceland.is](http://www.livefromiceland.is)

## Upplýsingar.:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er [info@sst.is](mailto:info@sst.is) Símanúmerið er: 570-2644/43.

**Vefsíða vegna Bárðarbungu og jarðhræringanna norðan Vatnajökuls** [www.avd.is](http://www.avd.is)

**Twitter:** [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

**Facebook:** <https://www.facebook.com/Almannavarnir>